

ዳኞች፡- ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሣ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- የደብረ ዘይት መዌዕ ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን - ጠበቃ አቶ ዓለሙ

ደገፋ ቀረቡ

ተጠሪ፡- 1. እሌኒ ዓለማየሁ - ጠበቃ አቶ ጣባ ጨፋ ቀረቡ

2. የቢሾፍቱ ከተማ አስተዳደር - ነ/ፈ.ጅ አቶ መስፍን ኮርሜሶ

መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው ለምርመራ ሲሆን መርምረን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ይህ የሰበር ጉዳይ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 41 የተመለከተውን የጣልቃ ገብነት ሥርዓት አፈፃፀም የሚመለከት ነው።

የአሁን 1ኛ ተጠሪ ከሳሽ ሆነው ግንቦት 19 ቀን 1996 ዓ.ም በተደረገ ውል ከአቶ ገረመው ጥላሁን እና ከወ/ሮ ልባዊት ዓለሙ ቁጥሩ 154 የሆነውንና በ800 ካ.ሜትር ቦታ ላይ ያረፈውን ቤት ገዝቻለሁ ሆኖም የአሁን 2ኛ ተጠሪ በውል ላገኘሁት ቤት ካርታና ፕላን በስሜ ሰርቶ ሊሰጠኝ ሲጠየቅ እምቢተኛ ስለሆነ ካርታና ፕላን በስሜ ሰርቶ እንዲሰጠኝ ይወስንልኝ በማለት በአሁን 2ኛ ተጠሪ ላይ ክስ አቅርቧል።

2ኛ ተጠሪም በቃል ክርክር ወቅት ቀርቦ ይህ ካርታና ፕላን ይሠራለት የተባለው ንብረት በቅዱስ ሚካኤል ቤ/ክርስቲያን አካባቢ ስለሚገኝ እና ህዝብና መንግስት እንዳይጋጭ ብለን ሌላ ተለዋጭ ቦታ ለመስጠት እየተዘጋጀን በመሆናችን እንጂ እምቢተኛ ሆነን አይደለንም የሚለውን አስመዝግቦ ጉዳዩ በክርክር ላይ እንዳሉ የአሁን አመልካች በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 41 መሰረት ጣልቃ ገብቼ እንድከራክር ይፈቀድልኝ፤ በማለት ጣልቃ ሊገባ የሚችልበትን አቤቱታ ከእንማስረጃው አቅርቧል። በማስረጃነትም ክርክር ባስነሳው ንብረት ላይ የይገባኛል መብት ያለው መሆኑን የሚያመለክት የከተማ ቦታ ባለቤትነት ማስረጃ ወረቀት አያይዞ እንደቀረበ የስር የአደክ ወረዳ ፍ/ቤት በሰጠው ትዕዛዝ ላይ ተመልክቷል።

ሆኖም የአሁን አመልካች ጣልቃ ልገባ ይገባል በማለት ላቀረበው አቤቱታ በማስረጃነት ይህንኑ ሰነድ ያቀረበ ለመሆኑ በትዕዛዙ መግቢያ ላይ ፍ/ቤቱ መግለፁ እየታወቀ እንደገና ወረድ ብሎ ጣልቃ ልግባ ባዩ ጣልቃ እገባለሁ በማለት ለቤተክርስቲያን ህጋዊ ሰውነት ሰጭ የሆነውን የፍ/ብ/ሕ/ቁ 398 እና ለአስተዳደሩ የተሰጠውን ሥልጣን ከመጥቀሱ በቀር ያቀረበው ክርክርና

ማስረጃ የለም የሚለውን ምክንያት በመያዝ፤ እንዲሁም ከሳሽ የአሁን 1ኛ ተጠሪ የሆነችው በውል ምክንያት ባገኘችው ካርታና ፕላን ላይ ጣልቃ ለመግባት የሚያስችል መብትም የለውም የሚለውን በመጥቀስና ጣልቃ ገብ ራሱን የቻለ ካርታና ፕላን አለው በአሁን 1ኛ ተጠሪ በሥር ፍ/ቤት ከሳሽ በነበሩትና በአሁን 2ኛ ተጠሪ ተከሳሽ በነበሩት መካከል የተነሳው ክርክር በጣልቃ ገብ ካርታና ፕላን ላይ አይደለም። ከድሮ ጀምሮ ለሌላ አካል በተሰጠ ካርታና ፕላን ላይ መብት ያለው አይደለም፤ ከፈለገም በሌላ በኩል መብቱን ያስከብር እንጂ የሚለውን በማክል ጣልቃ ሊገባ አይገባም በሚል አሰናብቶታል።

የአሁን አመልካች ደረጃውን ጠብቆ እስከ ክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ድረስ ጣልቃ ሊገባ እንደሚገባ በመግለፅ ይኸው ትዕዛዝ በይግባኝና በሰበር ሥርዓት እንዲታረምለት ዳኝነት ቢጠይቅም የወረዳው ፍ/ቤት ከሰጠው ዳኝነት ጋር ተመሳሳይ በሆነ ምክንያት ጥያቄው ተቀባይነትን አላገኘም። በዚህም የተነሳ የአሁን አመልካች ለዚህ የሰበር ጉዳይ መነሻ የሆነውን የሰበር አቤቱታ አቅርቧል።

1ኛ ተጠሪም የጣልቃ ልግባ ባዩን አቤቱታ የሥር ፍ/ቤቶች ውድቅ ማድረጋቸው በአግባቡ ዳኝነት መስጠታቸውን እንጂ የህግ ስህተት የፈፀሙ መሆኑን አያመለክትም የሚልበትን ምክንያት በመጥቀስ ሲከራከር፤ 2ኛ ተጠሪ በበኩሉ በአንድ በኩል ክርክር ያስነሳውን ንብረት ከአሁን አመልካች በፊት 1ኛ ተጠሪ በግዥ ያገኙት ነው የሚል፤ በሌላ በኩል የዚህ ንብረት ህጋዊ ባለይዞታ አመልካች ናት የሚል እንደመታ ያለው እርስ በእርሱ የተምታታ ሐሳብ ከሰጠ በኋላ በሁለት ግለሰቦች መካከል ባለ ክርክር 2ኛ ተጠሪ በሰበር ደረጃ ተጣርቶ ለመከራከር የሚያስችለው የህግ ምክንያት የሌለ መሆኑን በመግለፅ መልስ ሰጥቷል።

እንግዲህ የጉዳዩ አመጣጥ ባጭሩ ከላይ የተመለከተው ሲሆን፤ ጉዳዩን እንደሚከተለው መርምረናል። እንደመረመርነውም ዳኝነት ሰጭ የሆነ አካል በሥራው የሚሰጠው ማናቸውም ዳኝነት በተከራካሪ ወገኖች በማስረጃ ተረጋግጦ የቀረበ ጉዳይ ከህግ ጋር በማገናዘብ ክርክርን፤ ማስረጃንና አግባብነት ያለውን ህግ መሰረት ያደረገ ሊሆን ይገባል። ከዚህ አንጻር የአሁን አመልካች በሥር የአደአ ወረዳ ፍ/ቤት በነበረው ክርክር ጣልቃ ገብቼ ለመከራከር ያስችለኛል የሚለውን ምክንያት ለዚሁ ምክንያቱ ደጋፊ የሆነ የከተማ ቦታ ባለቤትነት ማስረጃ ማቅረብ እየተገለፀ፤ የወረዳው ፍ/ቤት ጣልቃ ገብ ህጋዊ ሰውነት ያገኘበትን ህግና በአስተዳደሩ የተሰጠውን ሥልጣን ከመጥቀሱ በቀር ያቀረበው ክርክርና ማስረጃ የለም በሚል የተሰጠው ትንታኔ/ዳኝነት ከላይ ከዳኝነት ሰጭ አካል የሚጠበቀውን መሰረታዊ የስራ ግዴታ ምርኩዝ ያደረገ ሆኖ አላገኘውም። በሌላ በኩል በሥር ፍ/ቤት ከሳሽ የነበሩት የአሁን 1ኛ ተጠሪ በአደአ ወረዳ ፍ/ቤት በአሁን 2ኛ ተጠሪ ላይ ላቀረቡት የክስ አቤቱታ በማስረጃነት ያቀረቡት ቤቱን በግዥ አግኝቻለሁ ያሉበትን ውል በማያያዝ መሆኑ ቢታወቅም ይህ ውል በህግ ፊት ሊፀና የሚችል ሆኖ ተገኝቷል ከተባለ የዚህ ውል የአስገዳጅነት ባህሪያዊ በተዋዋይ ወገኖች መካከል የተወሰነ ለመሆኑ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 1731 የተመለከተ በመሆኑ የውለታው ጉዳይ በሆነው ንብረት ላይ መብት አለን የሚሉትን ሌሎች ሦስተኛ ወገኖችን በንብረቱ ላይ ያላቸውን መብት ለማስከበር ሲሉ ሊያቀርቡ የሚችሉትን ክርክር ከጅምሩ ሊገደብ የሚችል አይደለም ይልቁንም ተዋዋዩ ወገን ሆነ ከነዚህ ሦስተኛ ወገኖች በየፊናቸው በሚያቀረቧቸው ክርክር እና ማስረጃ እየታየ የህግ መሰረት ያለው መሆኑንና አለመሆኑ እየተለየ ሊወሰን ከሚችል በቀር ከዚህም በቀር በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 41 የተዘረጋው ሥርዓት በከሳሽና በተከሳሽ ተሰይመው በሚከራከሩበት ጉዳይ የመጨረሻ ውጤት የተነሳ በማጣት ሆነ በማግኘት ረገድ ጥቅሙ/መብቱ የሚካበት፤ ማናቸውም ወገን ሌላ ክስ ማቅረብ ሳያስፈልገው በጉዳዩ ገብቶ የክርክር ተካፋይ እንዲሆን በማድረግ ከአንድ ጉዳይ ሊመነጭ

የሚችልን ክርክር በአንድ ፍ/ቤት በአንድ መዝገብ አጣምሮ በአጭር ጊዜ እና በአንስተኛ ወጭ እንዲቋጭ ለማድረግ እንዲረዳ ታስቦ የተደነገገ መሆኑ እየታወቀ የአሁን አመልካች ከፈለገ በሌላ መንገድ መብቱን ያስከብር እንጂ በጉዳዩ ላይ ጣልቃ ሊገባ አይገባም በሚል የተሰጠው ትርጉም የህጉን ይዘት ግብና ዓላማ መሰረት ያደረገ ሆኖ አልተገኘም።

ከዚህም በቀር የአሁን አመልካች ያቀረበው ክርክር እና ማስረጃ በጉዳዩ ላይ ጣልቃ ገብቶ ለመከራከር የሚያስችለው አመልካች የሆነ ክርክርና ማስረጃ ማቅረቡ አስከተረጋገጠ ድረስ የክርክር ተካፋይ በማድረግ ጉዳዩን መምራት ሲቻል የአሁን አመልካች የክርክር ተካፋይ ሆኖ በዋናው ክርክርና ሙግት ጊዜ ክርክሩን ለማስረዳት ማቅረብ በሚገባው የክርክር ጥንካሬ እና የማስረጃ ሚዛን ዓይን በመለካት የተሟላ የክርክር አመራር ሥርዓት ሳይጠበቅ ለፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 41 በተሰጠው የተዛባ ትርጉም የተነሣ የአሁን አመልካች በጣልቃ ገብነት የክርክር ተካፋይ ሊሆን አይገባም በሚል ክታች ወረዳ ፍ/ቤት ጀምሮ እስከ ክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚው ችሎት የተሰጠው ትርጉም መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሳ ኔ

1. የአደአ ወረዳ ፍ/ቤት በመ/ቁ 25636 በ01/11/2002 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ፤ በማስከተልም በ22/11/2002 ዓ.ም. የሰጠው ውሳኔ፤ የምስራቅ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ 25740 በ09/3/2003 ዓ.ም. የሰጠው ትዕዛዝና የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰበር መ/ቁ 117229 በ05/6/2004 ዓ/ም የሰጠው ውሳኔ ሁሉ ተሸሯል።
2. የአሁን 1ኛ ተጠሪ ከሳሽ፤ 2ኛ ተጠሪ ተከሳሽ ሆኖ ክርክር በጀመሩበት በመ/ቁ 25636 በ22/11/2002 ዓ.ም የተሰጠው ውሳኔ የተሻረ በመሆኑ በዚህ መዝገብ ላይ የአሁን አመልካችን በጣልቃ ገብነት በመሰየም ክርክሩን እንደ አዲስ ክጅምሩ በመምራት በጉዳዩ ላይ ተገቢው ዳኝነት ይሰጥበት ዘንድ ጉዳዩን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 341 መሰረት ጉዳዩን ለአደአ ወረዳ ፍ/ቤት መልሰናል።
3. የዚህ ሰበር ክርክር ላስከተለው ወጭና ኪሳራ ሁሉም ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ ተዘግቷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ት/ዘ